

בית המשפט העליון

דנ"א 4371/07

בפני: כבוד השופט א' גרוניס

העותרים: 1. עיזבון המנוח אבו צבחה מוסא
2. סלימאן מוחמד אבו צבחה
3. שרה מוסטפא אבו צבחה

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. יורם שקולניק

עתירה לדיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון
בע"א 6279/04, מיום 2.5.2007, שניתן על ידי כבוד
הנשיאה ד' ביניש, כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין
וכבוד השופט א' לוי

בשם העותרים: עו"ד עמוס גבעון

החלטה

1. בפני עתירה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 6279/04 עזבון המנוח מוסא אבו צבחה נ' מדינת ישראל (להלן – פסק הדין). בפסק הדין נדחה ערעורם של העותרים על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר דחה תביעה שהגישו נגד מדינת ישראל, היא המשיבה בהליך שבפניי.

2. מוסא אבו צבחה (להלן – המנוח) נורה למוות על ידי המשיב 2 (משיב פורמלי) (להלן – שקולניק), בעת שהיה שכוב על הארץ, כפות בידיו ומופשט מבגדיו העליונים. הדבר אירע לאחר שהמנוח ניסה לדקור שניים מתושבי היישוב סוסיא והללו השתלטו עליו ואף נטלו ממנו רימון רסס שהוסתר בחגורתו. הירי בוצע על ידי שקולניק באמצעות תת מקלע צבאי שהיה ברשותו. בעת הירי נכחו במקום שלושה חיילי מילואים. יצוין, כי החיילים הגיעו למקום לאחר שקולניק וזמן קצר לפני שפתח בירי. בתביעה שהגישו העותרים, עזבונו של המנוח והוריו, נגד המשיבה נטען כי המשיבה אחראית ברשלנותה למותו של המנוח. בית המשפט המחוזי דחה את התביעה. ערעור

שהגישו העותרים נדחה על ידי בית המשפט העליון (מפי המשנה לנשיאה א' ריבלין ובהסכמת הנשיאה ד' ביניש והשופט א' א' לוי). על פסק דין זה מבקשים העותרים כי אורה לקיים דיון נוסף.

3. כפי שציין בית משפט זה בפסק הדין (פיסקה 5), נשענות טענות העותרים בנוגע לרשלנות המשיבה על שני נדבכים: ראשית, כי המדינה התרשלה בכך שמסרה נשק לשקולניק, ושנית, כי המדינה התרשלה בכך שהחיילים לא הרחיקו את המתיישבים ולא הציבו שמירה על המנוח במקום האירוע. באשר למסירת הנשק, קבע בית המשפט העליון כי אין למצוא רשלנות בעצם הנוהג למסור נשק צבאי לידי מתיישבים באזור. עם זאת נקבע, כי במקרה הקונקרטי נותרה "עמימות עובדתית" בשאלה האם נשמרו הנהלים בנוגע למסירת תת המקלע בו בוצע הירי לשקולניק. בית המשפט אף הביע חוסר נחת מכך שהמדינה, שבידה המידע הרלוונטי, לא הצליחה לתת תשובה "ברורה וחותכת" לשאלה אם קוימו הנהלים בעניינו של שקולניק (פיסקה 5). על אף האמור נקבע, כי בהתחשב במכלול הראיות והעדויות, אין מקום להתערב במסקנת בית המשפט המחוזי לפיה לא הוכח שמסירת הנשק לשקולניק הייתה רשלנית. עוד קבע בית המשפט, כי אף אם הייתה התרשלות במסירת תת המקלע לשקולניק, ספק אם התקיים קשר סיבתי בין זו לבין הרצח, וזאת נוכח העובדה שלשקולניק היה גם אקדח אותו החזיק ברישיון. עם זאת, לאור מסקנתו כי לא הוכחה רשלנות, נמנע בית המשפט מלקבוע מסמרות בעניין הקשר הסיבתי. באשר לשמירה על המנוח, קבע בית המשפט כי בנתוני המקרה אין למצוא חוסר סבירות בכך שהחיילים לא הרחיקו את המתיישבים ולא הציבו שמירה על המנוח. בית המשפט ציין, כי הירי היה בלתי צפוי, במיוחד נוכח העובדה שהמתיישבים הם אלו שכפתו את המנוח ומבחינת החיילים לא הייתה סיבה להבחין בין שקולניק לבין שאר המתיישבים. עוד ציין בית המשפט, כי הירי אירע זמן קצר לאחר הגעת החיילים ובפרק זמן זה ניסה מפקד הכוח לעמוד על המתרחש ושני החיילים הנותרים שמרו על הגיף הצבאי ועל רימון הרסס שנפרק מהמנוח והיה מונח על הארץ. יחד עם זאת, הסתייג בית המשפט העליון מגישתו של בית המשפט המחוזי לפיה אף אם התרשלו החיילים לא התקיים קשר סיבתי לנזק, שכן באמצעי הזהירות שהיו יכולים לנקוט לא היה כדי למנוע את הירי. בית המשפט העליון ציין, כי קשה לשער מה היה קורה אילו היו החיילים מרחיקים את המתיישבים ושומרים על המנוח. על כן, אילו הייתה רשלנות במעשי החיילים היה מקום לקבוע את קיומו של קשר סיבתי מכוחה של דוקטרינת הנזק הראייתי.

4. בעתירה לדיון נוסף נטען, כי פסק דינו של בית המשפט העליון עומד בסתירה להלכות קודמות ויש בו חידוש וחשיבות המצדיקים דיון נוסף בו. לטענת העותרים, עומד פסק הדין בסתירה לשורה ארוכה של פסקי דין העוסקים בסוגיית הנזק הראייתי. על פי פסקי דין אלו, כך לטענת העותרים, רובץ נטל ההוכחה והשכנוע שלא הייתה התרשלות במסירת הנשק לשקולניק על המשיבה. גם כאשר לשמירה על המנוח טוענים העותרים, כי יש להכיר ברשלנות המשיבה מכוח דוקטרינת הנזק הראייתי.

5. דין העתירה לדיון נוסף להידחות. דיון נוסף לפי סעיף 30 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, הינו הליך נדיר ויוצא דופן ביותר, המוגבל למקרים בהם נפסקה בבית המשפט העליון הלכה העומדת בסתירה להלכות אחרות או שיש בה חשיבות, חידוש או קשיות מיוחדת המצדיקים דיון נוסף בה (ראו למשל: דנ"א 4813/04 מקדונלד נ' אלוניאל בע"מ (לא פורסם, 29.11.04); דנ"א 3113/03 א.מ. חניות ירושלים (1993) בע"מ נ' עיריית ירושלים (לא פורסם, 10.7.03)). ברי, כי טרם שניתן יהיה לבחון האם נתקיימו בהלכה התנאים לקיום דיון נוסף יש לבדוק האם נקבעה כלל הלכה. הלכה לעניין זה היא הלכה שנקבעה בפסק הדין באופן ברור ומפורש. עמד על כך השופט מ' חשין:

"אכן, עד שנדע אם דברים שאמר בית-המשפט העליון בפסק-דין עולים הלכה, חייבת אותה הלכה לגלות עצמה על-פני פסק-הדין. וגילוי-פנים בהקשר ענייננו פירושו הוא זה, שבית-המשפט ביקש במודע ובכוונת-מכוון לקבוע הלכה, ולא עוד אלא שביטא את כוונתו באורח ברור ומפורש; כך, לא פחות" (דנ"א 4804/02 רביזדה נ' גולדמן (לא פורסם, 19.8.02)).

עיון בפסק הדין נשוא העתירה מגלה, כי לא נקבעה בו כל הלכה, ודאי לא הלכה שראוי לקיים בה דיון נוסף. כל אשר נקבע בפסק הדין הוא כי בנסיבות המקרה הקונקרטי ובהתחשב במסכת הראיות הכוללת, אין בעמימות העובדתית המסוימת שעל קיומה הוצבע כדי להביא למסקנה שהוכחה רשלנות המשיבה. לטענת העותרים, בכך לא יישם בית המשפט נכונה את ההלכה בנוגע לנזק ראייתי. טענות אלה, שעניינן יישום הלכה ולא קביעת הלכה, הינן טענות ערעוריות מובהקות אשר אין להן מקום במסגרת עתירה לדיון נוסף (ראו, דנ"א 35/00 מדינת ישראל – מינהל מקרקעי ישראל נ' לנגברט (לא פורסם, 31.8.00)).

6. העתירה לדיון נוסף נדחית בלא צורך בתשובה.

ניתנה היום, י"ג בשבט התשס"ח (20.1.2008).

שׁוֹפֵט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 07043710_S09.doc גק
מרכז מידע, טל' 02-6593666 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il